

НІКОЛИ, НЕ ГОВОРИ "НІКОЛИ"

Автор Савчин О.М.

Чим далі рік за роком втікає життя, тим частіше спомини про юначі роки заповняють серце. Можна забути, що трапилось вчора, та ніколи не забуваються ті роки і перше підліткове кохання.

Чокнуті гніді

Була літня жнивна пора. Безбожно пекло сонце. Пильною, порепаною від палючого сонця і суховіїв, дорогою повільно повзла підвода, завантажена пахучим пересохлим сіном, через що воно терлося й ламалося від кожного поруху білоголового підлітка, який розпластившись на підводі, лежачи понукав на двох понурих гнідих коників. Коні були не такі й вже молоді, бо ще війну добре пам'ятали, у яку були приписані до однієї з військових частин. Їх там мабуть контузило. І коли у сорок четвертого ця частина зупинилась в селі на постій, обозники залишили цих гнідих, взявши взамін молоду пару коней-одногодків.

Підлітка звали Льошкою. Хлопчина був у солдатській вицвілій пілотці, явно не по його голові. Він усім розповідав, що дуже жаліє, що народився аж через десять років після того, як війна закінчилася, а то б він подався на фронті був би сином якогось полку, або розвідником у партизанів.

Коні йшли, йшли і стали наче вкопані. З ними таке частенько траплялося, після того, як вони неодноразово побували під артобстрілом. На серйозну роботу їх ніхто не брав, а от на перевозку сіна чи соломи вони годилися. Ще води деколи ними возили на огородиню бригаду. Але там працює трактор, а вони тріскотливої техніки не переносили. Зривались риссо з місця і перли, куди очі бачать.

Прозивали Люшку сільські хлопчачки Марушкою, так у селі пампушки називалися. Так от ті пампушки з маком хлопець полюбляв до нестями. Як відомо, на Поліссі, жодне весілля не могло відбутися без таких марушок. І от коли наш парубок ще був хлопчиком, на весіллі у рідної тітки Ніни, просунувся у вікно і як загуде: "Тітко! Дайте мені хоч одну марушку..." Не знаю чи дали йому тоді марушку, чи ні, але хлопця з тих пір прозивають Марушкою. В селі вмить приклеюють прізвиська на все життя, і став хлопчина - Льошка Марушка...

Кляті, контужені гніді зупинились серед чистого поля, випаленого до самої порепаної глини.

- Но! Паскудні артилеристи - нокав голосно Льошка на коней і стьобнув кілька разів по спинах гнідих. Коні знічев'я рушили, але біля колгоспного саду зупинилися остаточно, стали як укопані. Навіть Льошкин фокус не

вдавався. Раніше гніді смирно йшли за хлібом, який Льошка тримав в руці. А зараз, мабуть через спеку і хліб не допомагав.

Забрався знову на воза. А сонце тим часом піднялося на саму верхню точку неба і стало смалити прямо на підводу з сіном, на якій млів вимлівав Льошка, мов на розпеченому черені. Боявся залишити воза на випадок, що гніді передумують і нарешті зрушать з місця.

Невдовзі, з-за пагорбу, між яблунями появився трактор, що обприскував дерева від гусінні. Гніді почули для них ненависний звук, подібний, як у військової техніки, зірвалися з місця і щодуху поперли в бік села. Взявши крутий поворот біля Мирона, гніді, наче баскі скакуни вискочили на втрамбований машинами шлях посеред жита і понесли до свого улюбленого місця, колгоспної стайні. Льошку на сіні підмітувало, як футбольний м'яч. Вчепився обома руками за рубель, що після кожного горбика ставав все вільнішим, безперестанку щодуху намагався зупинити наляканих коней. Хто родом із села, знає що то таке - налякані коні. Вони тоді несуться без розбору, незважаючи ні на що.

- Тпру-у-у чокнуті диверсанти!, - щоб ви здохли прямо на скаку,-зупинитесь, я вас уб'ю придуркуватих!

І тут сталося диво, коні спинилися. І знов завмерли. Половини сіна на возі, як не було. Тільки по дорозі виднівся позначений сіном слід кінського злочину проти колгоспу.

Кажуть - одна біда не ходить. Доки Льошка підзбирував з дороги сіно, гніді передумали і поволі рушили. Тим часом з боку лісу насувалася темна, як ніч грозова хмара. Загриміло, залящало в небі і полив дощ як із відра. Сіно на хурі од важких крапель спочатку ворушилося, наче живе, а затим - прибите зливою, вклякло. За кожним ударом грому чокнуті гніді сполохано стригли вухами, благо грому не боялися; далася взнаки фронтова закалка, вперто і впевнено рухалися додому.

Невдовзі, змоклий до трусів Льошка, скидав сіно біля стайні, подався бігцем додому, щоб ще встигнути на танці, які крутили біля будинку культури щосуботи і щонеділі...

Жених Марушка

Смеркалося. Пахощі полів, змішані з запахом сільської вечери, духом печеного хліба і настояні на вологих випарах з городів після недавньої зливи, заповнили щент сільські вулиці. Біля Будинку культури лунала музика. З вікна кінобудки рипів кіношній динамік. До кіна завжди кіномеханік ставив його на вікно, так зазиваючи молодь в кіно. Білет на сеанс коштував тридцять копійок, разом з документальним, якщо не хотілося дивитися, як щасливо живеться людям у Радянському Союзі, то слід було почекати півгодини і заплативши двадцять копійок заходити до темної кіношної зали.

Льошка, намилившись обмилком господарського мила, сполоскався в паруючій туманом після грози річці, нашвидкоруч перекусив і побіг на танці. Біля клубу кинув погляд на присутніх дівчат, його Марусі не було. Так, так - хлопчина пропав безповоротно. А все через неї - через смугляву Марію. Дівчина знала, що Льошка дуже в неї втрискався, але по сільському звичаю, вигляд не подавала, старалася хлопця не помічати. А бідний хлопець не їв і не спав, все у нього валилося з рук. Де не ходив, що не робив - тільки й думав про свою обранницю. Кожен, хто наслідювався зацікавлено глянути, або кинути комплімент дівчині, а не дай бог, запросити на танець, одразу ставав його кривим ворогом. Бо ж Маруся йому подобалася ще з восьмого класу. Особливо любив він її, коли вона на сіножаті в коротенькому платтячку із розпущеним чорнявим, як смола, волоссям, а на симпатичній голівці

виділялися такі гарні брови над грайливими циганськими очима, граціозно закидувала руки за голову і дивилася в далину, за горизонт квітучих поліських лугов.

Сільські хлопці задалегідь поділили своїх дівчат-ровесниць, але Альошці чомусь подобалася лише вона - Маруся, хоч і на рік вона була меншою від нього, але трішечки вищою зростом за нього. Жила дівчина в центрі села і Альошка проходячи повз її садибу покашлював або свистів якусь мелодію. Інколи дівчина виходила і задирає хлопця, чому не приходять на танці до клубу. Через це хлопець завітав саме цього разу на танці. Хлопець ще ніколи ні з ким не танцював. Але, як справжній сучасний селянин був переконаний, що якимось воно буде, бо ж ще не було, щоб ніяк не було.

Хлопець трохи тренувався перед дзеркалом кружляти зі стільцем, але то ж не Маруся, а тут треба не осоромитися перед коханою і цікавими її подружками. Але так трапилося, що після кіна танців не крутили, то ж всі хлопці, а з ними і Льошка, по вулично розійшлися зі своїми дівчатами. Маруся не втекла, цього разу залишилася з хлопцем, який млів від свого щастя. Вся Льошчина компанія облюбувала лавочку на Вигоні. Хтось з хлопців приніс півпляшки самогонки і всі пригубили прямо з пляшки. Льошка допив до дна. Опустілу бутылку вертіли - на кого поверне, з тим і цілувалися. І до того націлувалися, що в хлопців аж губи припухли. А Льошка з непривички до споживання самогонки, він грав у футбол і досі п'янкою не цікавився, вмить сп'янів. В очах хлопця було дві Марії. Намірився поцілувати їх обох, але обидві відхилилися, і він голосно чмокнув повітря. Зчинився сміх, хлопці і дівчата реготали аж падали. Льошка зненацька хотів поцілувати ще раз Марусю і розгону хотів її обняти. Але знову бачив дві її голови. Кинувся до дівчини розкинувши широко руки і, ... обняв штахетину. Нова хвиля реготу компанія розбудила втомлених жнивими вигонян.

Як опинився хлопець вдома - не знав. Два дні потім у нього тріщала і розколювалася голова, вогнем від сорому пекло в грудях, а мати ще й мокрим рушником по плечах оперезала кілька разів, мовляв щоб знав на майбутнє, як пити.

Після того випадку, про самогонку хлопець і згадувати не міг.

Не витримав Льошка довгого розлучення, не міг більше жити без солодких Марусиних вуст, навмисне кілька разів пройшовся повз хату коханої. Після четвертого заходу і кількох просвистаних мелодій, брязнула клямка хвіртки і на вулицю випорхнула його кохана Маруся.

- Ти нарешті прийшов! - радісно щебетала дівчина.

Хлопець мовчав і тремтів від того, що щастя повернулось, а дівчина більше не сміється з нього. Все таки вийшла до нього Марічка, не цурається його невдахи.

- Марійко, я більше не питиму ніколи, і сміятися з мене ніхто ніколи не буде, - чуєш Марійко!?

Дівчина притулилася до хлопця. Її гаряче дихання обпікало розум хлопця і пронизувало вогненним струмом до самісінького нутра. А дівчина трепетно шепотіла.

- Не кидай більше мене ніколи!, - Чуєш?, Більше ніколи не кидай мене...

„Ніколи не говори „ніколи“.

В те літо розцвіло їхнє кохання. Полетіли щасливі вечори, промайнуло літо настав час вижджати хлопцю навчання. Та ніч була прощальною.

— Я не зможу без тебе... не зможу.

— Люба моя, мила. Ми любимо одне одного і це головне. Що може завадити?

— Розлука. Але один одного не забудем ми ніколи

Він притиснув її до грудей.

— Ніколи не кажи „ніколи“...

Сонце піднімалося все вище. Над річкою опустився туман. Пора було розлучатись.

— Ой, Льошка ти мій, боюся я, що і любов наша промайне, як оце літо.

Ще міцніше притис до себе.

— Не зав'яне. Все залежить від тебе.

І знову, як шматочок болю, пролунало над полем:

— Я не забуду тебе ніколи!

- Ніколи не кажи „ніколи“.

Він поїхав, лише самотня липа коло двору терпляче чекала кохання. Минув рік і нарешті настав жаданий день. Льошка спішив додому, летів, мов на крилах. Село зустрічало обіймами вітру та таким чаруючим запахом людського буття. Та зустріла його неприємна звістка: Маруся хвора, лікується в столиці, і повернеться лише через місяць.

Знову чекання, і ще раз чекання. Місяць тягнувся, як рік. І одного дня Льошка у такому рідному для серця дворі і побачив знайому постать. Не втримався, побіг. І ось перед ним чорні очі. Тільки погляд чомусь чужий. Дівчина дивилася повз хлопця, в небо...

Мовчки просила в Бога, щоб хлопець не відвернувся від неї ніколи.

Але словами мовила зовсім не те, що думала.

— Просили батько і мати і я ми прошу тебе на весілля. Приходь на весілля до мене в серпні. Бажаним і найріднішим гостем будеш.

- Ти мене на весілля запрошуєш?

- Так, приходь, будь ласка. Я виходжу за такого ж сліпого, як сама. Тебе я настільки люблю, що не можу стати для непосильною ношею. Ти гарний, чуйний і добрий, то ж найдеш собі іншу, здорову і набагато кращу за мене - ледь стримуючись, щоб не заридати, прошепотіла дівчина.

Пішов, не оглянувся. Довго бродив селом, потім звернув до річки. Сів над берегом. Що робилося в душі, ніхто не знає. Хотілося вити, кричати від безсилля, що небудь вдіяти. Виявляється правий він був, застережуючи: „Ніколи не говори „ніколи“.